

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-08-22

Vår referens

Aida Memisovska

Utvecklingssamordnare

aida.memisovska@malmo.se

Förändring av valdistrikt inför 2026 års val VN-2024-90

Sammanfattning

Ärendet om förändring av valdistrikt inför 2026 års val gick upp för beslut i kommunfullmäktige den 22 maj. Kommunfullmäktige beslutade att återremittera ärendet till valnämnden för att bredda ärendet genom att utreda möjligheten att slå samman Malmö stads två valkretsar till en. Med hänsyn till Malmös befolkningsmängd, den etablerade valkretsstrukturen samt det kommunproportionella systemets utjämnande effekt, bedöms nuvarande indelning fortsatt uppfylla kraven på representativitet. Förvaltningen ser inga övervägande skäl att förändra den gällande valkretsindelningen.

Vidare har förvaltningen sett över valdistrikten för att säkerställa rätt indelning. Erfarenheter från de senaste valen har visat att det är av stor betydelse att valdistrikten inte omfattas av allt för många röstberättigade, i synnerhet i de områden i staden där valdeltagandet historiskt sett har legat högt. Utifrån översynen förslås förändringar i Malmö stads valdistriktsindelning inför de allmänna valen 2026, som innebär en ökning med 1 nytt valdistrikt, från nuvarande 214 till 215.

Förslag till beslut

Valnämnden föreslås besluta

1. Valnämnden föreslår kommunstyrelsen hemställa att kommunfullmäktige beslutar att valkretsindelningen i Malmö kommun förblir oförändrad.
2. Valnämnden föreslår kommunstyrelsen hemställa att kommunfullmäktige beslutar att föreslå Länsstyrelsen i Skåne län att besluta om valdistriktsindelning i Malmö kommun i enlighet med valnämndens upprättade förslag.

Beslutsunderlag

- Bilaga 2. Sammanställning valdistrikt inför 2026
- Bilaga 1. Kartbilder
- Bilaga 3. Nya och ändrade valdistrikt

- Statistik (Röstberättigade mars 2025) Från Valmyndigheten
- Tjänsteskrivelse VN 250915 Förändring av valdistrikt inför 2026 års val
- Beslut om återremiss KF 250522 § 97 med muntlig reservation (S), (SD) och (V) Förändring av valdistrikt inför 2026 års val

Beslutsplanering

Valnämndens arbetsutskott 2025-03-18

Valnämnden 2025-03-26

Valnämndens arbetsutskott 2025-09-02

Valnämnden 2025-09-15

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Valkretsindelning

Bakgrund

Ärendet rörande förändring av valdistrikt inför 2026 års val gick upp för beslut i kommunfullmäktige den 22 maj 2025. Kommunfullmäktige beslutade att återremittera ärendet till valnämnden för att bredda ärendet genom att utreda möjligheten att slå samman Malmö stads två valkretsar till en.

Om det svenska valsystemet och valkretsar

Valområde är det geografiska område där valet hålls, och kan bestå av en eller flera valkretsar. Syftet med flera valkretsar är att väljare från alla delar av valområdet ska bli representerade. Vid fördelning av mandat i ett valområde beaktas antalet röstberättigade i varje valkrets. Det svenska valsystemet strävar efter att så rättvist som möjligt spegla väljarnas politiska vilja och därför fördelas mandaten i förhållande till antalet röster som partierna erhållit i valet. Detta system kallas proportionellt valsystem.

De mandat som varje valkrets tilldelas kallas valkretsmandat. I valkretsindelade kommuner tillämpas även utjämningsmandat för att skapa en bättre proportionell fördelning mellan partierna enligt samma principer som i riksdagen. Utjämningsmandaten säkerställer att den totala mandatfördelningen i kommunen speglar valresultatet i hela valområdet.

Av 14 kap. 6 § vallagen (2005:837) framgår att mandaten i kommunfullmäktige i en kommun som endast består av en valkrets, ska fördelas mellan partier som fått minst 2 % av rösterna i kommunen. I en kommun som är indelad i två eller flera valkretsar ska mandaten fördelas mellan partier som fått minst 3 % av rösterna i kommunen. Denna

ordning har gällt sedan den 1 januari 2015 och tillämpades första gången vid valet 2018. Införandet av de olika spärrnivåerna motiverades med att det fanns fördelar med att välja en spärrnivå som inte avvek i någon betydande mån från ett genomsnitt av den faktiska spärr som uppkommit i kommunerna enligt den tidigare gällande ordningen.

Historisk utveckling och nuläge

För städer och landskommuner med mer än 10 000 invånare blev det i början av 1900-talet obligatoriskt med indelning i valkretsar för val till kommunfullmäktige. Den huvudsakliga bakomliggande faktorn till att dela in kommuner i olika kretsar är/var att säkerställa att olika lokala intressen inte skall förbises i kommunfullmäktige. Malmö har sedan dess alltid varit indelad i minst två valkretsar.

Reglerna har därefter ändrats vid upprepade tillfällen. Motiven har främst varit att minska de nackdelar som från proportionalitetssynpunkt följer av en långt driven uppdelning i valkretsar samt att ge kommunerna större frihet att själva avgöra om kommunen ska indelas i valkretsar eller inte. En följd av en långtgående valkretsindelning kan vara minskade möjligheter för mindre partier att få mandat i kommunfullmäktige (i och med en högre småpartispärr). Å andra sidan kan stora valkretsar (lägre småpartispärr) bidra till att större partier kan få svårare att sätta ihop kandidatlistor mot bakgrund att utrymmet för kandidater blir mer begränsat. En lägre småpartispärr kan också komma att kräva bredare överenskommelser med flera parter.

Det har tidigare varit obligatoriskt för kommuner med över 24 000 röstberättigade att delas in i två eller fler valkretsar. Sedan vallagsändringen som tillämpades första gången vid valet 2018 är det inte längre tvingande för kommuner att vara indelade i flera valkretsar, då kravet har ersatts med ökad valfrihet. Numera får en kommun med 36 000 eller fler röstberättigade delas in i valkretsar och kommuner med färre än 36 000 röstberättigade får endast delas in i valkretsar om det finns särskilda skäl för det. Malmö beräknas ha omkring 284 000 röstberättigade vid valet 2026.

Ett kommunproportionellt valsystem

Vid de allmänna valen 2018 tillämpades ett kommunproportionellt valsystem för första gången och syftade till att undvika avvikelser i mandatfördelningen mellan de partier som tar mandat. Enligt Statens offentliga utredningar om *Proportionalitet i val samt förhandsanmälan av partier och kandidater* (SOU 2012:94) ger ett kommunproportionellt valsystem samma grad av proportionalitet i valkretsindelade kommuner som i kommuner som inte är valkretsindelade om förhållandet mellan antalet fasta valkretsmandat och antalet utjämningsmandat är korrekt. Utjämningsmandaten gör att små partier som når gränsen ändå får mandat enligt sin totala röstandel – även om de inte når upp inom varje enskild krets.

Utredningen tar också fasta på att ett kommunproportionellt valsystem ger ökade möjligheter att anpassa valkretsarna till de särskilda förhållanden som råder i kommunen. Indelningen kan då göras enbart efter vad som från valtekniska, partiorganisatoriska och liknande synpunkter är lämpligt.

Därmed kan ett valsystem med fasta valkretsmandat och utjämningsmandat i sig anses förena fördelarna med valkretsindelning och de fördelar som följer av att någon indelning inte görs. För det övervägande flertalet av mandaten får man den lokala anknytningen som är det egentliga syftet med valkretsindelningen. Genom utjämningsmandaten uppnår i princip samma proportionalitet som i en icke valkretsindeldad kommun.

Valnämndens ansvarsområde

Valnämnden är lokal valmyndighet och har hela ansvaret för genomförandet av röstning inom kommunen. Valnämnden utser och utbildar röstmottagare och ser till att det finns vallokaler och lokaler för förtidsröstning samt ser till att allt material finns på plats då röstning ska genomföras. Valnämnden svarar också för den preliminära räkningen av rösterna dels på valkvällen, dels på onsdagen och eventuellt torsdagen i veckan efter valdagen (den s.k. onsdagsräkningen)

Ur valadministrativ synvinkel påverkar införandet av en enda valkrets vid val till kommunfullmäktige valnämndens onsdagsräkning som ska genomföras per valkrets. Denna förändring bedöms inte påverka genomförandet i nämnsvärd utsträckning. Det är således utan betydelse för valadministrationen om Malmö kommun är indelad i en eller flera valkretsar.

Förslag på Malmö stads valkretsindelning inför riksdag, region och kommunfullmäktigevalen 2026

Malmö stad har sedan början av 1900-talet haft en indelning i valkretsar, en ordning som historiskt motiverats av behovet att säkerställa lokal representation och tillgodose skilda geografiska och socioekonomiska intressen inom kommunen. Genom åren har det svenska valsystemet utvecklats mot en ökad proportionalitet, där kombinationen av fasta valkretsmandat och utjämningsmandat visat sig vara ett effektivt verktyg för att uppnå en rättvis och balanserad fördelning av mandat, även i valkretsindelade kommuner. Utjämningsmandaten bidrar till att mildra den högre tröskeln för småpartier att erhålla mandat vid en valkretsindelning.

Med hänsyn till Malmös befolkningsmängd, den etablerade valkretsstrukturen samt det kommunproportionella systemets utjämnande effekt, bedöms nuvarande indelning fortsatt uppfylla kraven på representativitet, rättvisa och stabilitet. Förvaltningen ser inga övervägande skäl att förändra den gällande valkretsindelningen.

Mot denna bakgrund föreslår förvaltningen att valnämnden beslutar att föreslå kommunstyrelsen hemställa att kommunfullmäktige fattar beslut om att behålla nuvarande valkretsindelning i Malmö kommun inför valen 2026.

Valdistriktsindelning

Bakgrund

Malmö har under senare år haft en betydande befolkningstillväxt, vilket har medfört att antalet röstberättigade successivt stigit. Nya prognoser visar att staden beräknas växa med i snitt 3 000 invånare per år fram till 2034.

Erfarenheter från de senaste valen har visat att det är av stor betydelse att valdistrikten inte omfattas av allt för många röstberättigade, i synnerhet i de områden där valdeltagandet historiskt sett har legat högt. I utvärderingarna från de två senaste valen har ett område i Malmö särskilt stuckit ut. Det har rapporterats återkommande om långa köer i valdistrikten i den gamla delen av Limhamn och Bellevue, vilket kan bekräftas av det höga valdeltagandet i kombination med antalet röstberättigade.

Enligt Malmö stads senaste befolkningsprognos förväntas bostadsområden som Hyllie, Västra hamnen, Segevång och Elinelund att växa och öka i befolkningsmängd. Vid valdistriktsöversynen inför riksdag, region- och kommunfullmäktigeval 2022 samt EU-val 2024 tog valnämnden höjd för dessa förändringar.

Prognosen över var den väntade befolkningstillväxten kommer att ske bygger till stor del på var och när det kommer att färdigställas bostäder i staden. Antalet färdigställda bostäder antas de närmsta åren minska kraftigt från de höga nivåer Malmö har legat på de senaste åren, för att återigen öka efter 2026. Det pågår samtidigt diskussioner kring valprocessen, vilket i framtiden skulle kunna innebära ändringar i valsedelsystemet och en mer digitaliserad hantering kring vissa moment. Hur långt man har kommit i denna utveckling efter valen 2026, tillsammans med en säkrare befolkningsprognos, får avgöra huruvida det i framtiden finns ett behov av att genomföra en större valdistriktsöversyn.

Mot bakgrund av ovanstående har denna utredning främst fokuserat på området gamla Limhamn och Bellevue. Ambitionen är att arbeta så långsiktigt som möjligt i planeringen av valdistrikten och endast föreslå ändringar när det är nödvändigt.

Förslag på förändringar i Malmö stads valdistriktindelning inför riksdag, region och kommunfullmäktigeval 2026

Förslaget innebär att staden inför riksdag, region och kommunfullmäktigeval 2026 delas in i 215 valdistrikt, vilket är en ökning med 1 valdistrikt jämfört med 2024. Förändringarna görs i huvudsak genom att enskilda kvarter eller fastigheter flyttas från ett valdistrikt till andra angränsade distrikt med syfte att uppnå jämnare fördelning i antalet röstberättigade mellan distrikten. De förändringar som föreslås berör de befintliga valdistrikten Gamla Limhamn-Linnéskolan, Bellevue-Nya Bellevue, Gamla Limhamn-Tegnérgratan samt Gamla Limhamn-Västanväg. Valdistrikten föreslås korrigeras för att bilda fem distrikt. Ett nytt distrikt föreslås således tillkomma, och gränserna dras om för att skapa en jämnare fördelning av röstberättigade.

Placering i valkretsar

Beslutar valnämnden att göra ändringar i valdistriktsindelningen måste det nya valdistriktet placeras i en valkrets. Malmö är indelad i två valkretsar – östra och västra. Det nytilkomna valdistriktet Gamla Limhamn-Valborgsgatan föreslås placeras i valkrets **Västra**. Övriga valdistrikt föreslås ligga kvar i befintlig valkrets.

Administrativ rättelse

Vid valdistriktsöversynen inför de allmänna valen 2022 flyttades valdistriktet Rönneholm NO av misstag från den västra valkretsen till den östra valkretsen. Det föreslås därför att valdistriktet Rönneholm NO återigen placeras i valkrets **Västra**.

Utformning och material

Enligt 4 kap. 17 § vallagen ska ett valdistrikt omfatta mellan 1000 och 2000 röstberättigade. Valdistrikten ska vara en geografiskt obruten yta, och vara rationellt utformade kring ett område och ge de röstberättigade en bra väg till vallokalen. Ett valdistrikts gränser ska i första hand följa topografiska landmärken, såsom vattendrag och vägar eller befintliga fastighetsgränser. Vid tidigare valdistriktsöversyner har valnämnden haft som riktmärke att valdistriktens storlek ska ligga på 1200 – 1300 röstberättigade. Detta riktmärke har tillämpats även under förevarande utredning.

Materialet som ligger till grund för utredningens förslag är i första hand statistik över antalet röstberättigade under valen 2022 och 2024, planprogram, en uppskattning av befolkningsförändringar fram till de allmänna valen 2026 samt Valmyndighetens preliminära statistik över röstberättigade inför kommande val. Stadsbyggnadskontoret har stöttat valkansliet i tolkandet av planprogram för delområden samt försett utredningen med prognoser för den inflyttning som förväntas under 2025–2026. Valkansliet har genom dessa processer kunnat få fram ett samlat material för förändringar som väntas ske i valdistrikten inför kommande val.

Under arbetets gång har Valmyndighetens instruktioner kring valgeografi tillämpats och länsstyrelsen har informerats om den pågående processen.

Ansvariga

Daniel Olsson, valchef